

Verzameld werk - Gele Vellen

Informatief Bulletin, tweede jaargang (1970-1971)

R.A. Cornets de Groot

Nr. 7, oktober 1970

Drugs in Rijswijk

of: de commissaris kan me nog veel meer vertellen.

Het spijt me wat praktisch roet in het theoretisch eten te moeten gooien, maar wie stelt dat de problematiek op het stuk van de drugs - hier te vertalen door 'hash' en/of 'marihuana' - in Rijswijk 'nogal meevalt' beoefent niet alleen, maar bevordert tevens een politiek die struisvogels toegeschreven wordt, als ze geen gevaar *willen* zien.

Dat onze commissaris geen spoken ziet, is al even kwalijk, als wanneer hij ze wel zou zien. Zijn taak is het de realiteit te zien. Daartoe is hij objectief aantoonbaar niet in staat. Hij is niet rationeel betrokken bij het probleem, dat onze rector bij hem aan de orde heeft gesteld, maar emotioneel: welk weldenkend mens haalt het in zijn hoofd dit vraagstuk te associëren met dat van 'gezagsondermijning uit kwalijke hoek'? Welke hoek *precies*? Ik hou niet van mensen die suggerenderwijs man en paard bedoelen zonder ze te noemen. We dwalen af, maar dat ligt niet aan mij, ik hoop geen enkele vraag open te laten staan: zoets ligt niet in mijn aard.

Waarschijnlijk om de landzaai op te wekken tot dappere bestrijding van gezagsondermijners en met deze te associëren rokers, snuivers en spuiters, is de commissaris op het watervlugge idee gekomen, ons maar helemaal niets (NIETS) te vertellen: immers, dat verkoop, bezit en verbruik van drugs "strafbaar" (tja, ik heb geen apart letterteken voor *ironie*) had hij zonder enig risico te lopen, ook voor zich kunnen houden. Het verschaffen van informatie op het peil van $0 + 0 = 0$ brengt niemand onzer tot het probleem, en zeker niet tot de oplossing ervan.

Men kan hoogstens zeggen dat zijn informatie iets zegt over zijn opvatting van het geldend recht. Dat klinkt juridisch en wie klank voor zin laat gelden, mag dan ook dik tevreden zijn. Ik voor mij, voel me niet weinig in het oetje genomen door deze politieman. Hij ziet nl. over het hoofd, dat het recht, waaronder *hij* geboren werd, niet het recht meer is, waaronder *wij* op het ogenblik leven. Wettelijk zal worden vastgelegd dat de overheid de *plicht* heeft de burgers te informeren en dat de burgers *recht* hebben op informatie van de overheid. Daaraan hebben we ons dus te houden. Dat klinkt niet alleen juridisch, maar dat is de juridische grond, waarom we ons van de commissaris niets hebben aan te trekken. Maar wat wij - onder invloed (en niet eens van drugs!) - van plan zijn te doen: openheid te versluieren vanwege de drangreden als zou openhartig praten met de jongelui ze verleiden, tot praktijken die we wensen te voorkomen of uit te bannen, is in strijd met dit nieuw verworven recht, kostbaar als weinig andere, en waarvoor ik mijn handen (en voeten) in het vuur wil steken. Ik vind dus dat onze 'politiek' radicaal anders moet zijn dan de commissaris, die - immers - op deze school helemaal Niets te vertellen heeft, suggereert.

Ik citeer uit het *Informatief Bulletin* van oktober (no. 6):

'Waar ook de politie alarmerende activiteiten ontraadt, betekent dit: we zullen ons vooralsnog onthouden van algemene waarschuwingen en sanctiemaatregelen, doch zodra individuele

gevallen mochten vaststaan, die ook individueel behandelen'. Ik ben het niet eens met de zinsnede achter de dubbele punt. Als ik het precies vertellen mag, moet men achter 'ontraadt' lezen: 'betekent dit, dat de politie een paar klappen wil verkopen aan jongelui die in hun onschuld niets anders op hun geweten hebben, dan dat wij hebben verzuimd, onze plicht te doen.' Ik geloof steeds minder in de slogan van de politie als onze beste vriend, en ik spreek uit ervaring. Het instampen van een beetje weten is altijd kwalijk, niet om het weten, hoor, maar om het instampen.

Laten we uitgaan van concrete feiten. Bij de politie is niets bekend van druggebruik op het LMC. Maar het is bij enkelen onzer bekend.

Daarom kunnen we niet uitgaan van de fictie dat er te onzent niets aan de hand is ten einde af te wachten of er vandaag of morgen niet eens iemand tegen de lamp loopt, die we dan als zondebok kunnen gebruiken. Het slachtoffer zullen we beschouwen als slachtoffer, en niet iemand die zich heeft schuldig gemaakt aan een misdrijf. Vandaar dat er behoefte bestaat aan een grote openheid op dit gebied. Want het is heilloos de leerlingen er niet op te wijzen dat drugverbruik op school even ontoelaatbaar is als het verbruik van drank: het is hier geen kroeg, daarom is het hier ook geen opiumkit.

Het is noodzakelijk eventuele gevallen van druggebruik aan de rector te melden, maar pas dan, als iedereen ervan *doordrongen* is, dat drugs op school verboden zijn om op z'n minst dezelfde reden als het gebruik van alcoholica (met 'doordrongen' bedoel ik natuurlijk wel iets heel speciaals!). Het verdient misschien aanbeveling dat niet alleen de rector maar ook een college van welingelichte docenten en leerlingen met het geval van drugverbruik op de hoogte worden gesteld. We zijn er niet om mensen te neppen, maar om ze weer overeind te helpen, als ze gevallen zijn, - nietwaar?

Algemene cultuurwetenschap in vier-havo

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 21, maart 1971

Op een dag vroegen een paar collega's mij of ik niet eens wilde komen praten over een op school nieuw te creëren vak: 'algemene taalwetenschap'. Natuurlijk, zei ik, want ik had een opzichtig gebrek aan kennis in die richting. Bij de tweede bijeenkomst zei men geestdriftig: Nou kerel, je zoekt het wel uit, hè?

Gevoelig voor zoveel redelijkheid als ik ben, verzon ik iets moois en na de vakantie startten we met een nieuw program - geen algemene taalwetenschap maar, niet minder attractief, algemene cultuurwetenschap, al kwam 't in de praktijk neer op een 'projekt', waarin de romantiek, centraal gesteld, van verschillende zijden zou worden belicht (beeldende kunst, geschiedenis, godsdienst, literatuur, muziek).

Met de kursisten had ik een paar oriënterende gesprekken over het hoe en wat van de cursus. Hun wensen: iedere les moet een afgerond geheel zijn (het continuïteitsbeginsel moest dus prijsgegeven worden); museum- en theaterbezoek, vooral visueel onderwijs, een lijst voor literatuur en grammofonoplaten. De chaos brak me in gedachten al boven het hoofd los. De chronologische lijn kon bij gehoor geven aan zulke inventieve inspraak zonder meer worden losgelaten, en ieder onderwerp uit de romantiek was even goed als ieder ander. Dit strijdt met het gevoel voor subordinatie dat leraren, goddank helaas, ingeschapen is.

Maar een brainwave van mevr. Bernse redde zowel het oorspronkelijk uitgangspunt: wèl chronologie en niks chaos, als het jeugdige idee van de autonomie van het onderwerp. Zij koos uit de periode waar de romantiek in valt 3 hoofdmomenten: verlichting, Franse revolutie en industriële revolutie, en verschafte daardoor 'body' aan 't projekt. Vertaald in termen van de romantiek lopen deze bewegingen parallel met de preromantiek, de eigenlijke romantiek en de afloop ervan. Ik vind dit idee logika en psychologie zo mooi verbinden dat ik ook na lang overleg geen beter weten zou, al zegt dat misschien toch minder dan ik graag wou suggereren. Als tegenwicht op ons gebrek aan ervaring beloofde het in ieder geval een zeker houvast, en ik zou bij voortzetting van deze poging in 71/72 een dergelijke konstruktie niet al te lichtvaardig verwerpen.

Enfin, met dit apparaat moesten we dus aan de slag. We verdeelden het jaar in drieën en pasten daar drie uitgekende cycli in van ± 12 lessen. De deelnemende docenten (9) moesten maar gelukkig zien te worden met de hun toegemeten tijd, waarvan sommige uren trouwens konden worden gecombineerd, - een bij de opzet de 'discipline' te doorbreken passend idee van Schrijvers, dat inderdaad enige keren is toegepast en ook in de nabije toekomst toegepast zal worden (Ned. - Duits; Duits - muziek; muziek - beeldende kunst). Ik moet zeggen dat deze vorm van samenwerken tot mijn verbeelding spreekt, en dat er in die richting eigenlijk veel meer moest gebeuren. Maar het is tijdrovend - niet in het lesuur zelf, maar daarvoor. Men moet overleg vooraf plegen; men mag wel hopen dat je met improvisatie uitkomst brengen kan, maar men moet er niet het hele lesuur afhankelijk van maken. Bovendien moet men na de les wat napraten, wat overigens best aardig is.

Wat is de praktijk?

Mijn indruk stemt met die van Van Aalzem overeen: de interesse is groot. Bij de motivatie om deel te nemen aan deze leergang speelt de gedachte aan 'nut' nauwelijks een rol (dat is bij de

andere fakultatieve vakken waarschijnlijk toch wel anders). De respons van de leerlingen is moeilijk te beoordelen, hoe kinderlijk het probleem ook is, Dit zijn kinderen in de Weltschmerz-tijd en van nature past veel van wat te berde wordt gebracht bij dat gevoel van te willen baken en janken om niets, of zo goed als niets, - op welke wil dan weer gevoelens van schaamte en tijdelijk zich voordoende rationalisaties een rem zetten. Wordt er iemand schreeuwerig bij een nocturne van Chopin dan kan dat voortkomen uit de beroerde omstandigheid dat het slachtoffer nog de gewoonte niet heeft een pokerface te tonen bij klanken die hem of haar op een gelukzalige manier ongelukkig stemmen. Men is tenslotte maar alleen - zeker in een groep van jongelui die elkaar maar een keer per week treffen, uitgerekend op een uur dat die eenzaamheid aktueel wordt onder invloed van Chopin, Heine of Chateaubriand. Dat men met geamuseerde aandacht de problemen van Rijnvis Feith bekijkt - wat iets anders is dan meelevens - is in het licht van de hierboven geschetste psychologie vanzelfsprekend. Voor kinderen is Feith nu eenmaal een remedie tegen de romantiek.

Zulke frustraties als bij de kursisten kunnen zich ook voordoen bij de docenten. Eén van ons begon zijn eerste les met de verklaring werkelijk niet te weten wat hij kwam doen. 't Leek op een vlucht, en dat was dus romantisch genoeg. Ik hou mijn les voor zeer geslaagd. Bij sommige kwetsbaarheden lost ons image op; de personality wint er bij.

Van de kant van de docenten is er, geloof ik, weinig reden tot ontevredenheid. Van de kant van de leerlingen blijven wensen bestaan. Hoe moeten wij zonder overheadprojector handschriften, portretten, geraffineerd gedrukte teksten, vignettes etc. laten zien? Kostbare boeken gaan van hand tot hand, terwijl de docent bij ieder paar leerlingen zijn toelichting op het getoonde moet herhalen. De groep, toch al door geen band bijeen gehouden, valt op die manier nogmaals in zoveel losse individuen uiteen, terwijl de gedachte achter het aktiveren van het *zien* toch is de aanwezigen te binden tot een voor ons woord gevoelige collectiviteit. Zo krijgen we de rare figuur, dat ons idealisme het ideaal tegenwerkt.

Voor museumbezoek was maar een keer gelegenheid, voor theaterbezoek helemaal niet. Dat ligt natuurlijk niet aan school. Een ander punt dat me tegenvalt is dat ik niet alert genoeg ben geweest om in de geleiding in drieën - verlichting, Franse revolutie, industriële revolutie - een hedendaagse parallel te herkennen: paternalisme, protest, 'emotionele technologie'. Het spreekt vanzelf dat iemand die de leerlingen wil betrekken bij het verleden, zijn uitgangspunt moet zoeken in het heden. Voor dit verzuim gaarne mijn excuus.

De betrokkenheid bij de stof is niettemin groot, al lijkt bij een minderheid soms het tegendeel het geval te zijn, wanneer zaken overhoop worden gehaald, die nu eenmaal zonder emotionaliteit niet te benaderen zijn. Die betrokkenheid in aanmerking genomen, alsmede de motivatie van de kursisten en het feit dat iedere les voorspelbaar anders zijn zal dan de vorige of de volgende keer, kan ik moeilijk anders dan maar hopen dat achter het met uitzondering van een uitzonderlijke keer altijd beperkte absenteïsme in deze groep geen opzet schuilt. Een controle daarop zou iedere docent kunnen uitoefenen door een presentielijst te laten rondgaan. Het contact met de leerlingen buiten de les is vrijmoediger dan tijdens, dunkt me, maar dat is voor mijn ervaring ook wel normaal: soms moet men een paar lichtjaren afstand scheppen. Schoot ik in tal van opzichten als coördinator tekort? Indien ja, dan zoek ik gaarne verontschuldiging daarvoor in de inhoud van de aanhef van dit verslag.